

มะมุ่นก้านสั้น

Elaeocarpus angustifolius Blume

ELAEocarpaceae

ไม้ต้น สูงถึง 30 เมตร ไม้ผลัดใบหรือผลัดใบเป็นบางส่วน แตกกิ่งทางด้านบน มักมีพุ่มหนาทึบเมื่อแก่ เปลือก กิ่งสีน้ำตาลอมเทา เรียบหรือแตกเป็นร่องตื้นและลอกเป็นแผ่นบาง เปลือกในสีครีมถึงสีน้ำตาลอมเหลือง ใบ กว้าง 4-6 เซนติเมตร ยาว 12-18 เซนติเมตร ออกดอกใกล้ปลายกิ่ง รูปไข่กลับแคบถึงรูปใบหอกแกม ขอบขนาน ปลายแหลมทั้งสองด้าน โคนรูปหัวใจ ขอบจักซี่ฟันเล็กน้อย ใบแก่สีเขียวปานกลาง เกลี้ยง ยกเว้นกลุ่มขนที่ขอบ เส้นใบด้านล่าง ใบแก่สีแดง เส้นใบ 9-13 คู่ เส้นใบย่อยเป็นร่างแหชัด ก้านใบยาว 0.7-1.5(2) เซนติเมตร เป็นปีก เล็ก เกลี้ยง ปลายไม่บวมชัด กิ่งสีน้ำตาลอมม่วงเข้ม พูใบร่วงเร็ว ดอก สีขาวออกเขียวหรือสีออกเหลืองจาง มัก ออกเป็นช่อแผ่ ยาว 5-9 เซนติเมตร ใต้ระดับใบ มี 12-26 ดอก ก้านดอกยาว 5-12 เซนติเมตร มีขนเส้นไหม กลีบเลี้ยง 5 กลีบ กว้าง 1-2 มิลลิเมตร ยาว 7-10 มิลลิเมตร สีเขียวอ่อนปนส้มแดง รูปใบหอกแคบ มีขนเส้นไหมเล็กน้อยด้านนอก ด้านในมีขนกำมะหยี่ที่เส้นกลาง กลีบดอก 5 กลีบ กว้าง 3-4 มิลลิเมตร ยาว 10-14 มิลลิเมตร รูปไข่กลับแคบ ขอบจักลึกเป็นฝอย เกลี้ยง ยกเว้นตรงโคน เกสรเพศผู้ประมาณ 35 อัน ยาวครึ่งหนึ่งของกลีบดอก อับเรณูปลายแหลมเรียว จานฐานดอกมี 5 พู รังไข่เป็นร่องมี 5 ช่อง มีขนเส้นไหม ก้านเกสร เพศเมียยาวกว่ารังไข่มาก ผล ยาว 1.5-2.5 เซนติเมตร รูปกลมเมื่อแก่ สีฟ้าเงินสด มีเนื้อสีเขียว เกลี้ยงมัน เมล็ดมี รอยลึก แข็งมาก มี 2-5 เมล็ด พบกระจายในป่าดิบที่ต่ำ มักพบในป่ารุ่น หรือพื้นที่การเกษตร มักขึ้นริมน้ำ แต่ก็ไม่พบบนเขาด้วย สูงถึง 1,000 เมตร

ข้อมูลอ้างอิง : โสมอน การ์ดเนอร์ พันดา สิทธิสุนทร กองกานดา ชยามฤต ไม้ป่าภาคใต้ แฉม – พิมพ์ครั้งที่ 1-กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์ปท. 2558. 768 หน้า
ภาพประกอบ : <http://tropical.theferns.info/image.php?id=Elaeocarpus+angustifolius>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

Antidesma montanum Blume var. *wallichii* (Tul.) Petra Hoffm.
มะเฒ่าขน(ส้มเฒ่าเขา) PHYLLANTHACEAE

ไม้พุ่ม หรือไม้ต้นเล็ก สูงได้ถึง 10(20) เมตร เปลือก สีน้ำตาลครีมถึงสีน้ำตาลเข้ม เกือบเรียบ เปลือกในสีเหลืองอ่อนถึงส้มอมชมพู ใบ กว้าง 3-8 เซนติเมตร ยาว 10-22 เซนติเมตร รูปรีแกมขอบขนานถึงค่อนข้างรูปไข่หรือรูปไข่กลับ ปลายแหลมหรือเรียวแหลม โคนห้หรือแหลม เกือบเรียบหรือมีขนบนเส้นใบ ไม่มีตุ่มใบ เส้นใบ 8-10 เส้น ไปจดกันที่ขอบใบ เส้นใบย่อยเป็นร่างแหละเอียด ก้านใบยาว 0.3-0.7 เซนติเมตร หูใบขนาน 2-7(13) มิลลิเมตร แคบดอกออกเป็นช่อเล็กเรียวไม่แตกกิ่งหรือแตกกิ่งมาก ตามซอกใบ หรือออกเป็นกลุ่มใกล้ปลายกิ่ง กลีบเลี้ยง 3-5(6) กลีบ รูปถ้วยหรือสาม ยาวประมาณ 1 มิลลิเมตร แยกกันหรือเชื่อมติดกันที่โคนชั้นมาครึ่งหนึ่งของกลีบ เกือบเรียบหรือมีขนกระจายทั้งสองด้าน ดอกเพศผู้ขนาด 1-2.5 เซนติเมตร ไม่มีก้านดอกหรือมีก้านดอก ยาวได้ถึง 1.5 มิลลิเมตร ช่อดอกยาว 3-13 เซนติเมตร มี 10(40) แขนง เกสรเพศผู้มี 3-4(6) อัน ยาว 1-2 มิลลิเมตร จานฐานดอกคล้ายหมอน เกือบเรียบหรือเกือบเกลี้ยงล้อมรอบเกสรเพศผู้ รังไข่เป็นหมันค่อนข้างเกลี้ยง ดอกเพศเมียขนาด 4-10 เซนติเมตร มีได้ถึง 5 แขนง รังไข่เกลี้ยง เกสรเพศเมียติดที่ปลายยอด เกสรเพศเมียมี 3-4 อัน ผลขนาด 4-7 มิลลิเมตร ก้านผลยาว 1-4 มิลลิเมตร ออกเป็นยาวช่อออก 6-20 เซนติเมตร รูปกลม หรือรี หรือรูปไข่ ปลายบวม โคนไม่เบี้ยว อาจแบนเล็กน้อย เกือบเรียบหรือมีขนแห้งมีตุ่มเล็กๆ สีขาว พบในป่าดิบเดิม และป่ารุ่นสองฝั่งน้ำ ชายหาด ป่าพรุ *Antidesma* ชนิดนี้ พบมากที่สุดในภาคใต้

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเบอร์, โชนอน ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z)-กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า
ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัดกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัตกรรมการอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

มะเฒ่าควาย

Antidesma velutinosum Blume

PHYLLANTHACEAE

ไม้พุ่ม หรือไม้ต้นเล็ก สูงได้ถึง 15 เมตร เปลือก สีน้ำตาลอ่อนถึงสีเทา เรียบหรือแตกสะเก็ด เปลือกในสีครีมหรือสีเหลืองอ่อน ใบ กว้าง 3-8 เซนติเมตร ยาว 10-25 เซนติเมตร อาจพบกว้างได้ถึง 25 เซนติเมตร ยาวได้ ถึง 55 เซนติเมตร รูปขอบขนานหรือรูปรี แคบ ปลายเรียวแหลม โคนแหลมถึงกลม หรือค่อนข้างเป็นรูปหัวใจ ด้านบนเกลี้ยง ยกเว้นบนเส้นใบ ด้านล่างมีขนหยาบสีน้ำตาลอมเหลืองทั่วไป เส้นใบหลักเป็นร่องด้านบน เส้นใบย่อยอยู่ชิดกัน ก้านใบยาว 0.2-0.8 มิลลิเมตร มีขนหยาบหนาแน่น หูใบขนาด 6-15 มิลลิเมตร แคบ มักติดทน ดอก ออกเป็นช่อไม่แตกกิ่ง ตามซอกใบ แขนกลางมีขนหยาบ กลีบเลี้ยงจกเล็กถึงโคน กลีบเป็นพูแคบ 5-8 พู บางทีพูขนาดไม่เท่ากัน มีขนหนาแน่นทั้งสองด้าน ดอกเพศผู้ขนาด 2-3 มิลลิเมตร มีก้านดอกยาวไม่เกิน 1 มิลลิเมตร ช่อดอกยาว 5-15 เซนติเมตร จานฐานดอกคล้ายหมอน เกี้ยง ล้อมรอบโคนก้านชูอับเรณู และรังไข่ เป็นหมัน เกสรเพศผู้มี 4-8 อัน ยาว 1.5-3 มิลลิเมตร รังไข่เป็นหมันยาวน้อยกว่า 0.5 มิลลิเมตร จัก 3 พู มีขนถึงเกลี้ยง ดอกเพศเมียขนาด 1.5-2.5 มิลลิเมตร ก้านดอกยาวไม่เกิน 1.5 มิลลิเมตร ช่อดอกยาว 3-13 เซนติเมตร จานดอกสั้นกว่าพูกลิบลี้นเกลี้ยงหรือมีขนเล็กน้อยตามขอบรังไข่มีขน ก้านเกสรเพศเมียติดที่กึ่งปลาย มียอดเกสรเพศเมียโค้ง 3-5 อัน ผล ขนาด 4-7 มิลลิเมตร ก้าน ผลยาว 2-6 มิลลิเมตร ออกเป็นช่อ 6-15 เซนติเมตร รูปรีเบี้ยวหรือรูปเลนส์ แบนข้าง มีก้านเกสรเพศเมียติดที่ด้านข้างชัด พบทั่วไปในป่าดิบและ ป่ารุ่ม สูงถึง 1,200 เมตร ส่วนใหญ่ในที่ชื้นได้ร่มเงา

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โฮมมอนด์ ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z). กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า

ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้พุ่ม ผลัดใบหรือกึ่งผลัดใบ สูงได้ถึง 30 เมตร กิ่งใหญ่ตั้งขึ้น เรือนยอดค่อนข้างเปิด เปลือกสีเทาอ่อนถึงน้ำตาลออกเขียว เรียบ มีช่องอากาศใหญ่ เปลือกในมีจุดสีเหลืองออกน้ำตาล มีน้ำยางสีแดงประปราย ใบ ยาว 30-70 เซนติเมตร ออกเป็นกระจุกแน่นใกล้ปลายกิ่ง ใบประกอบขนนกปลายคี่หรือคู่ ใบย่อย 8-17 คู่ ออกกึ่งตรงข้าม ใบย่อยกว้าง 1.5-5 เซนติเมตร ยาว 5-15 เซนติเมตร รูปไข่แคบถึงใบหอกแกมขอบขนาน ปลายเรียวแหลม ปลายสุดเป็นติ่ม มักโค้งขัด โคนไม่เท่ากัน (แหลมด้านหนึ่งอีกด้านกลม) ขอบเรียบเป็นคลื่น ไม่มีก้านหรือสั้นมาก ยอดอ่อนมีขนละเอียดสีน้ำตาลอมเหลือง แน่น ใบแก่มีขนติดทนอย่างน้อยบนเส้นใบ มักมีรอยบุ๋มทั้งสองด้าน มีนวลโดยมีต่อมกระจายโดยเฉพาะที่ซอกเส้นใบด้านล่าง ใบแก่สีแดงสด เส้นใบ 8-15 เส้น แตกเป็นร่าง เป็นแอ่งตื้นด้านบนบนก้านใบย่อยยาว 0.3-1.2 เซนติเมตร กิ่งลำ มีรอยแผลใบใหญ่ ไม่มีหูใบ ดอกยาวประมาณ 0.5 เซนติเมตร สีเหลืองอ่อนหรือสีออกเขียว ดอกแยกเพศ ดอกเพศผู้และดอกเพศเมียอยู่คนละต้น ออกเป็นช่อแน่น แตกแขนง ยาว 20-60 เซนติเมตร ห้อยลงจากแกนกลางของใบเพื่งเกิด ก้านดอกยาวประมาณ 4 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยงยาวประมาณ 1 มิลลิเมตร ปลายเป็นซี่ฟัน 5(6) ซี่ มีขน กลีบดอก 5(6) กลีบ แยกกัน กว้าง 1-1.5 มิลลิเมตร ยาว 3-5 มิลลิเมตร เกสรหรือเกือกเกสร ดอกเพศผู้มีเกสรเพศผู้เล็กเรียว 10 อัน ยาว 3-6 เซนติเมตร ติดใต้ฐานฐานดอก มักมีขนแผ่กระจายที่โคน ดอกเพศเมียมีเกสรเพศผู้เป็นหมัน 10 อัน ยาว 1-3 มิลลิเมตร มีเกสรเพศเมีย 3 อัน (พบน้อย 2 หรือ 4) เกสรแบน กว้างประมาณ 1.5 มิลลิเมตร ยาวประมาณ 2.5 มิลลิเมตร แต่ละอันมีก้านเกสรเพศเมีย ยาว 1-1.5 มิลลิเมตร แยกกันหรือแนบติดกันที่โคน แต่เชื่อมติดกันที่ปลาย มียอดเกสรเพศเมียอันเดียวรวมกัน แยก 3 พู เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 2 มิลลิเมตร ผล กว้าง 1.5-2.5 เซนติเมตร ยาว 5.8 เซนติเมตร เป็นช่อใหญ่ห้อย ผลเดี่ยว หรือ 2-3 ผลอยู่ด้วยกัน ก้านเรียว ยาว 0.8-2 เซนติเมตร ทรงขอบขนาน มีปีกบางมากล้อมรอบ เมล็ดเดี่ยว แบน เมื่ออ่อนสีชมพูมีเส้นบนผลจำนวนมาก เมื่อสุกแห้งคล้ายกระดาษ พบในป่าดิบหรือกึ่งป่าดิบ

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โชมอน ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z)-กรุงเทพฯ : อนุรักษ์พันธุ์พืชและต้นพันธุ์พืชจังหวัด (มหาชน), 2561, 880 หน้า
ภาพประกอบ : [http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordname=Ailanthus triphysa \(Dennst.\) Alston](http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordname=Ailanthus%20triphsa%20Dennst.%20Alston)

ไม้ต้นเล็ก สูงได้ถึง 10 เมตร แตกกิ่งด้านข้าง เปลือก สีน้ำตาลอ่อน เป็นสันและแตกสะเก็ด ไม่แตกเป็นแผ่น เปลือกในสีครีม ใบกว้าง 6.2-14.4 เซนติเมตร ยาว 15-35 เซนติเมตร รูปร่างรูปไข่กลับ โคนกลมหรือรูปกลม (พบบ้างที่ค่อนข้างเป็นรูปหัวใจ) ยอดอ่อนมีขนที่แตกกิ่งเป็นเกล็ดหนาแน่น ใบแก่เนื้อคล้ายแผ่นกระดาษ มักมีขนคล้ายเส้นไหมกระจาย ด้านข้างไม่มีต่อม เส้นใบ 11-15 คู่ ก้านใบยาว 1.1-5 เซนติเมตร มีขนคล้ายเส้นไหม หูใบกว้าง 2-5 มิลลิเมตร ยาว 8-16 มิลลิเมตร ดอกเพศผู้ขนาด 1.5-3 มิลลิเมตร สีเขียวอมเหลือง ออกเป็นช่อ ยาวได้ถึง 18 เซนติเมตร ตามกิ่งแก่หรือขีดใต้แผลใบ (พบน้อยตามซอกใบ) มี 1-8 ช่ออยู่ด้วยกัน ใบประดับยาว 1.5-6 มิลลิเมตร ก้านดอกยาว 1.7-2.2 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยงมี 3-6 กลีบ กว้าง 0.5-1.4 มิลลิเมตร ยาว 0.5-2 มิลลิเมตร เกสรเพศผู้มี 5 อัน ยาว 0.5-1 มิลลิเมตร ก้านชูอับเรณูเป็นเส้น ดอกเพศเมียขนาด 5-7 มิลลิเมตร ออกเป็นช่อเดี่ยวยาวได้ถึง 20 เซนติเมตร ตามลำต้นหลักหรือตามกิ่งแก่ (พบน้อยตามซอกใบ) มี 1-3 ช่ออยู่ด้วยกัน ก้านดอกยาว 0-4.5 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยง 4 กลีบ กว้าง 2-3 มิลลิเมตร ยาว+6 มิลลิเมตร ยอดเกสรเพศเมีย ขนาด 1 มิลลิเมตร ผล ขนาด 1.4-2 เซนติเมตร ออกเป็นช่อเล็กเรียวยาวคล้ายเชือก ยาว 7-30 เซนติเมตร สีขาวถึงสีแดงอมชมพู ทรงกลม เปลือกบาง เมื่อแก่ไม่แตก เกลี้ยงถึงมีสีขาวสันหนาแน่นด้านนอกด้านในเกลี้ยง เมล็ดขนาด 8-13 มิลลิเมตร มีเนื้อสีฟ้าใส กินได้ พบในป่าดิบเดิมและป่ารุ่น สูงได้ถึง 700 เมตร มักพบใกล้ น้ำหรือ ป่าพรุน้ำจืด พบที่จังหวัดตรัง ถึง นราธิวาส

ข้อมูลอ้างอิง : ไซมอน การ์ดเนอร์ ฟินลา สิงห์สุนทร กองกานดา ชยามฤต, ไม้ป่าภาคใต้ - พิมพ์ครั้งที่ 1.- กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คืบโพ. 2559 792 หน้า.

ภาพประกอบ : ภาพถ่าย : <http://www.nationalherbarium.nl/Euphorbs/specB/Baccaurea.htm>

ภาพใบ : <https://florafaunaweb.nparks.gov.sg/special-pages/plant-detail.aspx?id=4001>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

มะริดป่า

Diospyros discolor Willd.

EBENACEAE

ภาพประกอบ : <https://florafaunaweb.nparks.gov.sg/Special-Pages/plant-detail.aspx?id=2849>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้ต้น ไม้ผลัดใบ สูงถึง 30 เมตร ลำต้นบิดเป็นร่อง โคนต้นมีพูพอนสั้นตามอายุ เปลือก สีครีมถึงน้ำตาลอมเทา เหนียว แตกเป็นแผ่นและเกล็ด เปลือกชั้นกลางสีเขียว เปลือกในสีส้มอ่อนถึงอมเหลือง มียางใสหรือสีขาวแทรกอยู่ กลิ่นหอม ใบมีใบย่อย 2-3 คู่ รูปรีกว้างถึงขอบขนาน กว้าง 2.5-7 เซนติเมตร ยาว 5-16 เซนติเมตร ปลายค่อยๆ เรียวแหลมเป็นติ่งท้ายยาวประมาณ 1 มิลลิเมตร โคนรูปกลมหรือกลมค่อนข้างเท่ากัน ยอดอ่อนมีขนสั้นสีส้มออกน้ำตาล แน่น ใบแก่บางแข็งถึงค่อนข้างคล้ายหนัง เกลี้ยง และเป็นมันด้านบน มีขนละเอียดอย่างน้อยบนเส้นกลาง ใบด้านล่าง ใบแห้งสีเขียวอมเทาถึงน้ำตาลเทา เส้นใบ 6-13 คู่โค้ง ชัดด้านล่าง เส้นใบย่อย เป็นร่างแหละเอียด หนูนทั้งสองด้าน ก้านใบย่อย ยาว 0.7-1.7 เซนติเมตร (ก้าน ใบ ปลายยาวถึง 3.5 เซนติเมตร) บวมที่ปลายทั้งสองด้าน มีขนละเอียด ก้านใบใหญ่ยาวถึง 5 เซนติเมตร สีออกน้ำตาล โคนบวมและแบนชัดด้านบน ขนละเอียด ดอก ขนาด 0.5 เซนติเมตร สีขาวอมเขียว แห้งสีออกดำ ออกเป็นช่อแตกแขนงที่ปลายกิ่งหรือตามซอกใบบนๆ มีขนสีน้ำตาลอมส้มแน่น กลีบเลี้ยงยาว 0.5-1 มิลลิเมตร มีขนเล็กน้อย กลีบดอกเกลี้ยง ฐานดอกเป็นวงแหวน เป็นพูไม้ขีด 6 พู ดอกเพศผู้ออกเป็นช่อแตกแขนงกว้าง ยาวถึง 12 เซนติเมตร กลีบเลี้ยงยาว ประมาณ 2 มิลลิเมตร เกสรเพศผู้ติดที่ขอบนอกฐานดอกแต่ไม่เชื่อมกัน เกสรเพศเมียเป็นหมันรูป ดอกเพศเมียเป็นช่อยาว 4-21 เซนติเมตร ผล รูปไข่ กว้าง 0.8-1.3 เซนติเมตร ยาว 1.2-2 เซนติเมตร ปลายหู่ โคนกลมพบทั่วไปในป่าดิบที่ต่ำ มักขึ้นตามสันเขา สูงถึง 300 เมตร

ข้อมูลอ้างอิง : ไซมอน การ์ดเนอร์ พินดา สิทธิสุนทร กองกานดา ชยามฤต ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 1. - พิมพ์ครั้งที่ 1.-กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คปฟ. 2558. 768 หน้า
ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ไม้พุ่ม หรือไม้ต้นขนาดเล็ก สูงได้ถึง 12 เมตร ผลัดใบ เรือนยอดเป็นพุ่มไม้เป็นระเบียบ ลำต้นอ้วนสั้น เปลือก สีน้ำตาลแดงถึงเทา เรียบหรือแตกเล็กน้อย ใบ ยาว 15-50 เซนติเมตร ใบประกอบแบบขนนกปลายคี่ มีใบย่อย 3-6 คู่ กว้าง 3-7 มิลลิเมตร ยาว 7-22 มิลลิเมตร ใบที่ปลายใหญ่ที่สุด มักห้อย รูปร่างหลายแบบ ก้านสั้น ตาดอกและยอดอ่อนมีขนเส้นไหมสีบรอนซ์ ใบแก่สีเขียวอ่อน มีขนนุ่มด้านล่าง และบนเส้นกลางใบเท่านั้น ด้านบนกิ่งสีน้ำตาลแดง กิ่งอ่อนเป็นร่อง ดอก ขนาดประมาณ 0.6 เซนติเมตร สีขาวหรือเหลืองอ่อน กลิ่นหอมหวาน ออกเป็นช่อตั้ง คล้ายช่อกระจุกแตก แฉก ยาว 25-50 เซนติเมตร ที่ปลายกิ่งและที่ง่ามใบบนๆ ดอกเพศเมียและดอกสมบูรณ์เพศอยู่ที่โคนของช่อและบานก่อน ดอกเพศผู้อยู่ถัดขึ้นไป กลีบเลี้ยงกลม 5 กลีบ กลีบคูนอกเล็กกว่า ซ้อนกัน มีขนเส้นไหมด้านนอก กลีบดอก 4(5) กลีบ ใหญ่กว่ากลีบเลี้ยง โคนแคบ มีเกล็ดที่ขน 1 เกล็ดกับหงอนที่มีรอยบาก 2 รอย ดอกเพศผู้ เกสรเพศผู้ 8 อัน มีขนจางฐานดอกมีขอบยกสูง ดอกเพศเมีย รังไข่มี 3 พู มีขน แน่น ผล ยาว 1-1.5 เซนติเมตร สีส้ม สุกสีแดงเข้มถึงดำอมม่วง ผลอ่อนมีขนละเอียดแล้วเกลี้ยง เนื้อบาง เป็นพูลึก 2-3 พู เมื่อสุกเต็มที (บางทีมีเพียง 1 พูที่เจริญ) เมล็ดใหญ่ มี 1 เมล็ดต่อหนึ่งพู สีน้ำตาลถึงดำมัน พบทั่วไปในป่าที่ถูกรบกวน และป่ารุ่น

ข้อมูลอ้างอิง : กอร์ดอน, โชนอน ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z)-กรุงเทพฯ : ธรินทร์พรหังคังแอนด์พับลิชชิง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า
ภาพประกอบ : [http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordnamesci=Lepisanthes0rubiginosa0\(Roxb.0XLeenh.](http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordnamesci=Lepisanthes0rubiginosa0(Roxb.0XLeenh.)

Syzygium oblatum (Roxb.) Wall. ex A.M.Cowan & Cowan

หว่าไบยาว

MYRTACEAE

ไม้ต้นขนาดเล็กถึงกลาง สูงได้ถึง 20 เมตร พุ่มพุ่มสั้น เปลือก สีส้มหรือน้ำตาลอมเทา เรียบถึงแตกเป็นเกล็ด ใบ กว้าง 3-6 เมตร ยาว 8-16 เมตร รูปขอบขนานแกมรีถึงใบหอกกว้าง ปลายแหลมหรือเรียวแหลม โคนแคบถึงหู่ พบน้อยโคนกลม เส้นกลางใบเป็นร่องด้านบน เส้นใบ 14-20 คู่ จางด้านบน หนาด้านล่าง เส้นขอบใบ 1(2) เส้น โกล้ขอบใบ เส้นใบย่อยชัดเกือบเท่าเส้นใบข้าง ก้านใบยาว 0.5-1 เซนติเมตร กิ่งอ่อนสีน้ำตาลเกลี้ยงหรือเป็นสะเก็ด กิ่งเป็นมุมหรือแบน ดอก สีขาวหรือเหลืองอ่อน ออกเป็นช่อแขนง (แบบช่อเชิงหลั่น) ยาว 3-10 เซนติเมตร แน่นถึงค่อนข้างโปร่ง ที่ปลายกิ่งและง่ามใบบนๆ ไม่มีก้านช่อดอก แขนงช่อกิ่งแบนแต่ไม่เป็นมุม ไม่มีก้านดอก ถ้วยฐานดอกสูง 5-9 มิลลิเมตร รูปกรวยแคบ ก้านเรียวยาว 2-3.5 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยง 4-5 กลีบ ยาว 0.5-2 มิลลิเมตร เนื้อบาง ค่อนข้างติดทน กลีบดอก 5 กลีบ ขนาด 3-7 มิลลิเมตร กลม เนื้อบาง เกสรเพศผู้และก้านเกสรเพศเมียยาวได้ถึง 18 มิลลิเมตร ผล ขนาดประมาณ 2 เซนติเมตร ทรงกลมถึงรีกว้าง หรือแบนเล็กน้อย เป็นสันจางๆ พบกระจายกว้างในป่าดิบที่ต่ำ และป่าที่สูงจากระดับน้ำทะเลถึง 1,200 เมตร ส่วนมากริมแม่น้ำ บริเวณน้ำกร่อย บางทีพบในป่าพรุ จังหวัดระนอง กระบี่

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โฮมอน ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z)-กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า
ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัดกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัดกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

มะหาดข่อย

Artocarpus nitidus Tre'cul

MORACEAE

ไม้ต้น ไม้ผลัดใบ สูงได้ถึง 30 เมตร มีพุ่มเล็ก เปลือก สีเทาถึงออกน้ำตาล ผิวเรียบหรือแตกตื้นๆ หรือเป็นสะเก็ด ใบกว้าง 3-7 เซนติเมตร ยาว 6-15 เซนติเมตร พบบ้างกว้างได้ถึง 9 เซนติเมตร ยาวได้ถึง 21 เซนติเมตร ออกระนาบเดียวบนกิ่ง รูปขอบขนานแกมรีถึงไข่กลับ ปลายแหลมหรือเรียวแหลม โคนกลมรูปลิ้ม แผ่นใบไม่จักเป็นพูหรือจักซี่ฟัน ใบอ่อนสีชมพู ใบแก่เนื้อคล้ายหนังบาง เกี้ยงและสีเขียวเข้ม เป็นมันด้านบน เกี้ยงทั้งสองด้านหรือมีขนละเอียดกระจายโดยเฉพาะบนเส้นกลางใบเท่านั้น เส้นใบ 8-14 คู่ ตรงไปยังใบ (ไม่แตกง่ามหรือเชื่อมกัน) เส้นใบย่อยคล้ายชั้นบันได ค่อนข้างแบนทั้งสองด้าน ก้านใบยาว 0.7-1.5 เซนติเมตร เล็กเรียว มีขนละเอียดสีขาวหรือออกน้ำตาล เมื่ออ่อนไม่เป็นเกล็ด หูใบยาวประมาณ 4 เซนติเมตร มีขนละเอียด ร่วงเร็ว ทั้งรอยแผลเป็นสันข้างกิ่ง กิ่งเล็กเรียว สีน้ำตาลอมเทาถึงน้ำตาลเข้ม เกี้ยง เห็นรอยแผลหูใบไม่ชัด ช่อดอกกลม ออกเดี่ยวหรือเป็นคู่ตามซอกใบ ช่อดอกเพศผู้กลมถึงรูปขอบขนานแคบหรือทรงกระบอก ขนาด 0.6-1.6(2.5) เซนติเมตร ก้านช่อสั้นยาว 1-4 มิลลิเมตร สีเหลืองอ่อนถึงแดงออกชมพู ช่อดอกเพศเมียทรงกลม ก้านช่อสั้น ยาว 1.5 เซนติเมตร สีชมพูบานสะพรั่ง ผล ยาว 3.5-5 เซนติเมตร ก้านผลสั้น ยาวน้อยกว่า 0.5 เซนติเมตร ทรงกลมหรือค่อนข้างแบน ไม่มีหนามหรือตุ่ม เปลือกบาง ค่อนข้างเป็นมันและย่น เกี้ยงหรือเกือบ เกี้ยง สุกสีส้มอมชมพูอ่อน กินได้ แต่ค่อนข้างเหนียวคล้ายยาง พบกระจายในป่าดิบที่ต่ำ จังหวัดตรัง สงขลา

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โชนอน ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z)-กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า

ภาพประกอบ : ภาพผล : <https://www.flickr.com/photos/acaduitoka/7692205114>

ภาพใบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัดกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัดกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

